

MINISTER
KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

Kazimierz Michał Ujazdowski

DP. 024/236/06

Warszawa, 17 lipca 2006 r.

KANCELARIA SENATU
BIURO PREZYDIALNE

wpłynęło dn.....*19.07.06*.....
nr.....*3965*.....podpis.....

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W związku z otrzymanym oświadczeniem Pana senatora Piotra Andrzejewskiego, złożonym na 12 posiedzeniu Senatu w dniu 8 czerwca 2006 r., w przedmiocie działań, jakie Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego zamierza podjąć w sprawie rewindykacji na rzecz Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie tytułu własności do działki położonej w Paryżu na Wyspie Świętego Ludwika przy Quai d'Orléans nr 6, proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Wstąpienie przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego do sprawy, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie polskimi przepisami, w celu dochodzenia lub pomocy w dochodzeniu za pomocą środków prawnych zwrotu przedmiotowej nieruchomości, musi mieć mocne podstawy formalno-prawne. Niezbędne jest przede wszystkim udowodnienie interesu prawnego, aby możliwe było przystąpienie do sprawy jako interwenient uboczny.

Zgodnie z polską procedurą cywilną, interwenient uboczny przystępuje do tej ze stron, której zamierza pomóc wygrać proces. Cel jego przystąpienia do sprawy nie jest altruistyczny. Przeciwnie, jest nim prewencyjna ochrona własnego interesu prawnego, który jest zagrożony negatywnym rozstrzygnięciem sprawy dla jednej ze stron procesu (np. przegranemu pozwanemu przysługiwać będą wobec osoby trzeciej roszczenia regresowe ze stosunków obligacyjnych). Z tego powodu interwencję uboczną uważa się za inny niż wytoczenie powództwa środek ochrony praw podmiotowych realizowany przed sądem.

Interes prawny stanowi materialnoprawną przesłankę do wstąpienia do sprawy interwenienta i choć należy go podać już w piśmie zgłaszającym interwencję, to przesłanka będzie przedmiotem kognicji sądu w przypadku zgłoszenia opozycji przez stronę procesu. Interes prawny uprawniający do zajęcia w procesie stanowiska interwenienta ubocznego niesamoistnego występuje, gdy osobę trzecią łączy ze stroną, do której zamierza przystąpić, tego rodzaju stosunek prawny, że na podstawie przepisów prawa materialnego wyrok może wyrzucić korzystny lub niekorzystny skutek prawny w sferze prawnej tej osoby. W przypadku interwencji ubocznej samoistnej interes prawny występuje, gdy osoba trzecia jest podmiotem stosunku prawnego rozpoznawanego w procesie, a ponadto pozostaje ze stroną procesu, do której przystępuje, w takim stosunku prawnym, że na podstawie prawa materialnego rozstrzygnięcie mające zapaść w procesie może oddziaływać na jej

sferę prawną w sposób bezpośredni (tj. objąć ją skutkami powagi rzeczy osądzonej) lub gdy osoba trzecia, nie będąc stroną stosunku prawnego rozpoznawanego w procesie, jest legitymowana na podstawie wyraźnego przepisu do wszczęcia procesu w danej sprawie.

Wskazać należy, iż żadna z cytowanych wyżej przesłanek nie występuje. W związku z tym przystąpienie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego do sprawy jest prawnie niemożliwe i tylko niepotrzebnie przedłuży i tak długo toczący się proces.

Jeżeli natomiast chodzi o koordynację działań organizacyjnych i ewentualnych świadczeń finansowych zasugerowanych w opinii adw. Andrzeja Rościszewskiego, w sprawie tej można ewentualnie rozważyć wykorzystanie funkcjonującego od niedawna, specjalnie stworzonego systemu programów operacyjnych oraz rozwiązań, jakie wprowadziła w art. 27 ust. 4 i 28 ust. 1a znowelizowana ustawa z dnia z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. Przepisy te pozwalają bowiem instytucjom kultury podległym Ministrowi Kultury i Dziedzictwa Narodowego wspierać finansowo działalność kulturalną różnych podmiotów.

Podmiotem takim może być jedynie instytucja kultury posiadająca w statucie zapis o prowadzeniu współpracy z zagranicą. Wymaga to jednak głębokiej analizy przepisów szeroko rozumianego prawa finansowego i właściwości rzeczowej Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Przy odpowiednich wskazaniach w statucie instytucji kultury i dotacji oraz w planie finansowo-rzeczowym, możliwe byłoby uruchomienie współpracy i finansowania Biblioteki Polskiej w Paryżu.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego jest w pełni świadomy, że Biblioteka Polska w Paryżu, istniejąca dzięki pracy i ofiarności wielu znakomitych przedstawicieli polskiej elity intelektualnej Emigracji, a także życzliwości władz Francji, jest bez wątpienia jednym z najbardziej znaczących ośrodków kultury polskiej na Zachodzie. Ta zasłużona dla zachowania polskiego dziedzictwa kulturowego i tożsamości narodowej instytucja od lat boryka się z niełatwymi problemami, dotyczącymi również spraw własności.

Niezależnie od rozstrzygnięcia sporu Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego wspiera i nadal będzie wspierać wysiłki władz tej placówki, mające na celu dokumentowanie, badanie, udostępnianie oraz konserwację zbiorów, jak również ich opracowanie naukowe.

W ubiegłych latach działalność Biblioteki Polskiej w Paryżu wspierało ówczesne Biuro Pełnomocnika Rządu ds. Polskiego Dziedzictwa Kulturalnego Za Granicą. Umożliwiło to podjęcie przez polskich specjalistów badań na szeroką skalę z dziedziny archiwistyki, zbiorów rękopiśmiennych, starodruków, dokumentów życia społecznego, ikonografii i mikrofilmów. Dzięki temu wsparciu zostały przygotowane i opublikowane księgi akcesyjne rękopisów, opracowane i wydane pierwsze katalogi zbiorów archiwalnych, zmikrofilmowane i opublikowane mickewicziana.

W celu intensyfikacji ochrony i upowszechniania dziedzictwa narodowego, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego uruchomił dodatkowy priorytet programu „Dziedzictwo Kulturowe” pod nazwą „Ochrona dziedzictwa narodowego poza granicami kraju”. W ramach tego priorytetu instytucje kultury, organizacje pozarządowe, archiwa oraz inne podmioty w kraju mogą się ubiegać o dofinansowanie projektów dotyczących współpracy z instytucjami poza granicami kraju.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego prowadzi także ścisłą współpracę ze Stowarzyszeniem „Wspólnota Polska”, podejmując wspólne przedsięwzięcia w

dziedzinie konserwacji i rewaloryzacji polskich zabytków sztuki i architektury. Dzięki temu możliwe było przeprowadzenie prac konserwatorskich zabytków malarstwa i grafiki w Bibliotece Polskiej w Paryżu, oraz unikalnych starodruków z jej zbiorów, m.in. *Vita Beatissimi...* Jana Długosza (1511), *Herbarz Polski* Marcina z Urzędowa (1595), *Constytucye, Statuta i Przywileje* Stanisława Kożuchowskiego z Kożuchowa (1732).

Mam nadzieję, że Pan Marszałek uzna powyższe wyjaśnienia za wystarczające.

Łączę wyrazem szacunku

Z up. MINISTRA KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
POSIEDZACZKA STANU

Tomasz Merta
Tomasz Merta

